

EU:S UNGDOMSSTRATEGI PÅ LOKAL NIVÅ

– En praktisk handbok



© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Uppdragsledare: Karin Persdotter

Omslagsfoton:

BullRun/Adobe Stock

Brooke Cagle/Unsplash

ThisisEngineering RAEng/Unsplash

Övriga foton:

s. 4 Jacob Lund/Adobe Stock

s. 4 NDABCREATIVITY/Adobe Stock

s. 9 NDABCREATIVITY/Adobe Stock

s. 12 BullRun/Adobe Stock

s. 20 Brooke Cagle/Unsplash

s. 24 ThisisEngineering RAEng/Unsplash

s. 23 Freepik

s. 34 Alex from the Rock/Adobe Stock

s. 36 Jason Goodman/Unsplash

s. 42 ijeab/Adobe Stock

s. 44 Drazen/Adobe Stock

s. 47 NDABCREATIVITY/Adobe Stock

s. 48 BullRun/Adobe Stock

s. 50-51 NDABCREATIVITY/Adobe Stock

s. 54 Halfpoint/Adobe Stock

Grafisk form: Länge Leve kommunikation AB

Tryck: Tryckservice i Ängelholm AB

Kontaktuppgifter MUCF:

Telefon: 010-160 10 00

E-post: info@mucf.se

Webbplats: www.mucf.se

FÖRORD

Handboken EU:s ungdomsstrategi på lokal nivå syftar till att stärka lokala aktörer i sitt strategiska arbete för att öka ungas delaktighet och specifikt ungas delaktighet i EU-frågor. I handboken presenterar vi hur Sveriges och EU:s ungdomspolitik hänger ihop och hur lokala aktörer kan ta stöd i europeiska och nationella strategiska dokument som EU:s ungdomsstrategi 2019-2027 och Sveriges ungdomspolitiska skrivelse. Handboken visar också hur olika verktyg kan användas för att arbeta evidensbaserat utifrån ett rättighetsbaserat ungdomsperspektiv och nyttja möjligheterna som EU:s ungdomsprogram ger.

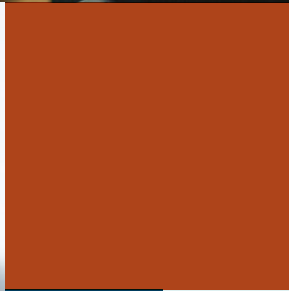
Handboken riktar sig främst till tjänstepersoner och yrkesverksamma inom det civila samhället och det offentliga som har till uppgift att arbeta med frågor som på olika sätt berör unga. Ett mål är att ni ska kunna använda handboken praktiskt med syfte att skapa förutsättningar för tydliga mandat vad gäller ungdomsfrågor och en tydlig struktur för hur arbetet ska utföras och planeras. I avsnittet "Forma er lokala handlingsplan" kan ni med hjälp av ifyllningsbara fält fylla i hur ni planerar arbetet framåt.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) är en statlig myndighet som ska verka för att målen inom ungdomspolitiken och politiken för det civila samhället uppnås genom att ta fram, samla och sprida kunskap. Ett av MUCF:s specifika uppdrag är att öka kunskapen och stärka delaktigheten i EU-frågor bland unga. Denna handbok är en del i det arbetet. Vi hoppas att den kommer att bli ett bra verktyg för att inkludera EU-frågor i den lokala ungdomsverksamheten.

Lena Nyberg

generaldirektör

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor



Innehåll

FÖRORD	3
1. VARFÖR BEHÖVS EN HANDBOK?	6
Ett tvärsektoriellt arbete	6
Vem ska använda handboken?	8
Att ta stöd av nationella och europeiska strategier och styrdokument	10
2 HUR HÄNGER SVENSK OCH EUROPEISK UNGDOMSPOLITIK IHOP?	12
Sveriges ungdomspolitik	13
EU:s ungdomsstrategi	15
Ungdomspolitisk skrivelse	18
EU:s ungdomsmål	19
3 EU:S UNGDOMSSTRATEGI – VÄGLEDANDE PRINCIPER OCH VERKTYG	20
Instrument / verktyg	22
4 FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN UTIFRÅN EU:S UNGDOMSSTRATEGIS TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN	24
LOKAL HANDLINGSPLAN FÖR ORGANISATION	26
Engagera	26
Sammanföra	28
Stärka	31
Europeiska principer och riktlinjer för lokal öppen fritids- och ungdomsverksamhet	32
5 ATT FÖLJA UPP HANDLINGSPLANEN	34
6 HUR SKA UNGA INVOLVERAS I PROCESSEN ATT TA FRAM EN LOKAL HANDLINGSPLAN?	36
7 VILKA MÅL I AGENDA 2030 KAN KOPPLAS TILL DE PLANERADE ÅTGÄRDERNA?	42
8 HUR ÅTERKOPPLAS RESULTATEN?	44
9 ÖVERSIKTSPLAN	48
Steg	50
10 EU:S UNGDOMSMÅL	54



VARFÖR BEHÖVS EN HANDBOK?

Ett tvärsektorielt arbete

Mycket av arbetet för att nå Sveriges ungdomspolitiska mål görs av er på lokal nivå - i kommunen, i civilsamhället, i föreningar, i samverkan och i projekt. Då ungdomsfrågor och EU-frågor är tvärsektoriella områden som inbegriper flera olika områden så som utbildning, kultur, fritid, arbetsmarknad och hälsa kan arbetet bli svårt att överblicka. Denna handbok syftar därför till att skapa en struktur för behovsanalys, prioriteringar, uppföljning och återkoppling med utrymme för ungas deltagande under hela processen.

Handboken utgår från det svenska ungdomspolitiska målet med fokus på ungas delaktighet i EU-frågor och EU:s ungdomsstrategi. Handboken bygger därtill på de utmaningar och framgångsfaktorer avseende kommuners arbete för ungas inflytande som framkom i MUCF:s rapport *Fokus 19 Ungas möjligheter till inflytande på lokal nivå*. Handboken bygger också på en tidigare utgiven handbok av MUCF *För och med unga*.



KOMMUNERS ARBETE FÖR UNGAS INFLYTANDE - HINDER OCH UTMANINGAR¹:

- Svårt att nå ut till unga och involvera dem i verksamheten
- Vissa grupper av unga är svåra att nå
- Bristande intresse och kunskap om verksamheten i kommunen
- Bristar i återkoppling
- Svårigheter att leva upp till förväntningar om inflytande



KOMMUNERS ARBETE FÖR UNGAS INFLYTANDE - FRAMGÅNGSFAKTORER²

- Tydligt utpekat ansvar
- Mandat att arbeta med frågan
- Engagemang och intresse för frågan
- Kontinuitet och uthållighet
- Implementering av lärdomar från projekt i ordinarie verksamhet
- Anställda unga vuxna i verksamheten
- Kritiskt förhållningssätt till den egna verksamheten
- Visa tilltro och låt unga själva styra över verksamheten
- Öppna forum ger mer heterogen grupp

¹ MUCF (2019). Ungas möjligheter till inflytande på lokal ni å Fokus 19. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

² MUCF (2019). Ungas möjligheter till inflytande på lokal ni å Fokus 19. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Vem ska använda handboken?

Handboken kan användas av er som har tänkt att påbörja, precis har påbörjat eller av er som vill utveckla ett pågående arbete av att ta fram en strategisk handlingsplan för att sätta upp mål och åtgärder inom ungdomsområdet. Ni väljer själva vilka delar i handboken ni vill använda men ett råd är att utgå från det arbete som ni redan gör.

Handboken är främst tänkt för er som aktivt arbetar med ungdomsfrågor men för att arbetet ska få rätt förutsättningar och vara hållbart behöver det vara både politiskt förankrat och förankrat i chefsleden.³

” Om den politiska ledningen och tjänstepersonsledningen tar en aktiv roll genom att fråga efter resultat och prioritera arbetet får medarbetarna också i regel förutsättningar för att genomföra arbetet och nå resultat. Förankringen möjliggör också för beslutsfattare och chefer att i tid kunna börja planera och skapa rätt organisatoriska förutsättningar samt avsätta resurser.⁴



³ MUCF (2016). Inget att vänta på. Handbok för våldsförebyggande arbete med barn och unga. Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

⁴ MUCF (2017). För och med unga. Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor. s.18

1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN



6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS
I PROCESSEN ATT TA FRAM EN
LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030
KAN KOPPLAS TILL DE
PLANERADE ÅTGÄRDERNA?

8

HUR ÅTERKOPPLAS
RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU:S UNGDOMSMÅL

Att ta stöd av nationella och europeiska strategier och styrdokument

Det finns en rad olika nationella, europeiska och internationella strategier och styrdokument som lokala ungdomsverksamheter kan ta stöd i. Att grunda sitt strategiska arbete på lokal nivå i redan framtagna dokument kan vara ett sätt att både spara tid och skapa trygghet då mycket av arbetet redan är gjort och förankrat på europeisk eller nationell nivå.

I handboken presenterar vi främst tre styrdokument

- EU:s ungdomsstrategi,
- Sveriges ungdomspolitiska skrivelse och
- Europeiska principer och riktlinjer för lokal öppen fritids- och ungdomsverksamhet

EU:s ungdomsstrategi består av en ram av olika mål, principer, prioriteringar, huvudområden och åtgärder för ungdomspolitiskt samarbete för alla relevanta berörda aktörer- och däribland lokala aktörer. Handboken utgår från ungdomsstrategins huvudområden **engagera**, **sammanföra** och **stärka** som innebär att erbjuda möjligheter för unga att engagera sig både i vardagen och i det demokratiska livet, att främja mobilitet genom EU-program som Erasmus+ och Europeiska Solidaritetsskåren och att erkänna den öppna fritidsverksamheten som en viktig arena och kraft i samhället, genom vilken ungas möjlighet att skapa sig egenmakt stärks.

Handboken visar på hur ni kan ta fram en lokal handlingsplan genom att använda både europeiska och nationella verktyg såsom **EU:s ungdomsprogram**, **EU:s ungdomsdialog**, **Lupp** och ett **rättighetsbaserat ungdomsperspektiv**. I avsnittet ”Forma er lokala handlingsplan” kan ni med hjälp av ifyllningsbara fält fylla i hur ni planerar arbeta med de utmaningar som ni ser inom ungdomsområdet.

INTERNATIONELLA
DOKUMENT

AGENDA 2030 + FN:S
KÄRNKONVENTIONER

EUROPEISKA
DOKUMENT

ABOUT TIME!
A REFERENCE
MANUAL FOR
YOUTH POLICY
FROM A EUROPEAN
PERSPECTIVE

EUROPEAN YOUTH
WORK AGENDA 2020

EU:S
UNGDOMSSTRATEGI
(2019-2027)

EUROPARÅDETS
UNGDOMSSTRATEGI
2030

EUROPARÅDETS
REKOMMENDATION OM
UNGDOMSARBETE
2017

EUROPEISKA
PRINCIPER OCH
RIKTLINJER FÖR LOKAL
ÖPPEN FRITIDS-
OCH UNGDOMS-
VERKSAMHET

NATIONELLA
DOKUMENT

BARNKONVENTIONEN

DEN
NATIONELLA
UNGDOMS-
POLITIKEN

REGIONALA
DOKUMENT

REGIONENS
VISION

KVALITETSMÄTNINGS-
SYSTEM

KOMMUNEN/
STADENS
DOKUMENT FÖR
VERKSAMHETEN

KOMMUNENS
PLAN FÖR
VERKSAMHETEN

6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS
I PROCESSEN ATT TA FRAM EN
LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030
KAN KOPPLAS TILL DE
PLANERADE ÅTGÄRDERNA?

8

HUR ÅTERKOPPLAS
RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU:S UNGDOMSMÅL

2

HUR HÄNGER SVENSK OCH EUROPEISK UNGDOMSPOLITIK IHOP?



1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

Sveriges ungdomspolitik

Sveriges övergripande ungdomspolitiska mål är att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen⁵. Det betyder att unga även ska kunna ha inflytande i frågor som inte bara direkt påverkar dem utan också i andra mer övergripande samhällsfrågor, utvecklings- och beslutsprocesser.

Sveriges ungdomspolitik grundar sig dels i ett rättighetsperspektiv, att det är ungas rättighet att kunna påverka sin vardag och samhällsutvecklingen. Ungdomspolitiken grundar sig också i idén om att unga fostras in i det demokratiska styrelseskicket och bereder en väg för demokratins överlevnad. En tredje aspekt är att unga är en resurs i samhället. Beslut blir bättre om ungas kunskaper och erfarenheter beaktas innan beslut tas. Ytterligare en aspekt är folkhälsan. Ungas möjlighet till att ha inflytande i samhället är starkt förknippat med självkänsla och självförtroende och att känna sig delaktig ökar känslan av tillhörighet⁶.

MUCF

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) är regeringens förvaltningsmyndighet för frågor som rör ungdomspolitiken och politiken för det civila samhället och har ett sektorsövergripande ansvar. Det betyder att MUCF tar fram och sprider kunskap om ungas villkor och civilsamhällets förutsättningar. MUCF fördelar också statsbidrag som ger små och stora organisationer möjlighet att genomföra sin verksamhet. Därtill är MUCF ett nationellt programkontor för Erasmus+ Ungdom och Europeiska solidaritetskåren.

► På MUCF:s hemsida kan du ta del av ett flertal rapporter, bidrag, och verktyg för att arbeta med att öka ungas deltagande.

Prata EU

Olika beslut som rör unga tas på olika nivåer. Beslut fattas både på lokal nivå i kommunen eller regionen, på nationell nivå i riksdagen eller av regeringen och på EU-nivå av Europaparlamentet och Ministerrådet.

Ett av MUCF:s specifika uppdrag är att öka kunskapen och stärka delaktigheten i EU-frågor bland unga. Bakgrunden till uppdraget är att det finns en generellt låg kunskap om EU och det upplevs svårare att påverka EU-frågor än andra frågor⁷. Detta medför en hög risk för en brist på demokrati då flera av de beslut som påverkar vår vardag fattas på EU-nivå och för att vi ska kunna nå det ungdomspolitiska målet behöver unga ha möjlighet till inflytande även i EU-frågor.

► Den EU-information som mest intresserar unga är hur EU påverkar medborgaren och dess vardag. Detta intresserade 84 procent av de som svarade på en enkät genomförd av MUCF 2019⁸.

⁵ Regeringens proposition 2013/14:191, s.1

⁶ MUCF (2019). Ungas möjligheter till inflytande på lokal nivå. Fokus 19. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

⁷ SOU 2016:10 Betänkande av Utredningen om delaktighet i EU. EU på hemmaplan. Stockholm: Wolters Kluwers

⁸ MUCF (2019). Kunskap och engagemang i EU. En rapport om organisationers kunskap om EU och ungas engagemang i EU- och demokratifrågor. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

EXEMPEL:

- Engångsplastdirektivet – Den 21 maj 2019 beslutade EU att, från och med 2021, helt förbjuda plasttallrikar, plastbestick, sugrör och många andra engångsartiklar.⁹
- EU:s digitala covidbevis - Från den 1 juli 2021 kan alla som är medborgare eller bosatta i EU få ett digitalt covidbevis utfärdat och kontrollerat i hela EU¹⁰

För att öka kunskapen och stärka delaktigheten i EU-frågor bland unga har MUCF tagit fram verktygslådan Prata EU som innehåller metoder, presentationsmaterial och en webb utbildning. Denna handbok är också del av det uppdraget.

⁹ Europeiska unionens råd. Press. Pressmeddelande 21 maj 2019. Rådet antar förbud mot engångsplast: <https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2019/05/21/counciladopts-ban-on-single-use-plastics/>

¹⁰ Covid-19: Resor och covidbevis - 1177 Vårdguiden och EU:s digitala covidintyg | Europeiska kommissionen (europa.eu)

1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

EU:s ungdomsstrategi

Som medlem i EU deltar Sverige i det samarbete som finns inom ungdomsområdet på EU-nivå. EU har inte rätt att stifta lagar inom ungdomsområdet men medlemsstaterna har sedan 2002 kommit överens om att ett särskilt ungdomspolitiskt samarbete tillsammans med andra politikområden med fokus på unga, såsom utbildning och sysselsättning. Inom detta samarbete har EU tagit fram en europeisk ungdomsstrategi.

EU:s ungdomsstrategi gäller för perioden 2019–2027 och syftar till att hantera aktuella och kommande utmaningar som unga runtom i Europa ställs inför.



Inom ungdomspolitiken får ministerrådet anta rekommendationer efter förslag från EU-kommissionen. EU:s ungdomsstrategi baseras på en resolution från Europeiska unionens råd och företrädarna för medlemsstaternas regeringar som skrevs efter ett förslag om en ny ungdomsstrategi från EU-kommissionen.¹¹ En resolution är inte rättsligt bindande utan är ett dokument som uttrycker politiska åtaganden eller ståndpunkter som medlemsstaterna har kommit överens om.



EU:s ungdomspolitiska samarbete ska bidra till att främja ungas deltagande i det demokratiska livet enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EU:s grundlag) – Artikel 165 – Paragraf 2:
*Målen för unionens insatser ska vara: främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte och stimulera ungdomars deltagande i Europas demokratiska liv*¹²

¹¹ EUR-Lex - C:2018:456:FULL - SV - EUR-Lex (europa.eu)

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016E/TXT&from=SV>

Under de kommande åren har strategin följande syften (utdrag från den svenska översättningen):

- Ge unga egenmakt att utforma sina egna liv, stödja deras personliga utveckling och självständighetsutveckling, bygga upp deras motståndskraft och rusta dem med livskunskap för att klara sig i en föränderlig värld.
- Uppmuntra unga och ge dem de nödvändiga resurserna för att bli aktiva medborgare som verkar för solidaritet och positiva förändringar, inspirerade av EU:s värden och en europeisk identitet.
- Förbättra politiska beslut i fråga om deras inverkan på unga inom alla sektorer, särskilt sysselsättning, utbildning, hälso- och sjukvård och social inkludering.
- Bidra till utrotningen av ungdomsfattigdom och alla former av diskriminering och främja social inkludering av unga.¹³

Utifrån EU:s ungdomsstrategi uppmuntras varje medlemsstat att ta fram nationella handlingsplaner kopplad till EU:s ungdomsstrategi och ange sina prioriterade ungdomsfrågor.

Sveriges prioriteringar inom ungdomspolitik framkommer i den ungdomspolitiska skrivelsen. I skrivelsens handlingsprogram framgår hur dessa prioriterade områden ska arbetas med under åren 2021 - 2024.



¹³ EUR-Lex - C:2018:456:FULL - SV - EUR-Lex (europa.eu)

1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

” Europa har inte råd att slösa bort ungdomars talang eller att ungdomar hamnar i socialt utanförskap eller distanserar sig från samhället. Ungdomar bör inte bara kunna utforma sina egna liv utan också bidra till positiva förändringar i samhället. För att ungdomarna ska kunna få ut så mycket som möjligt av EU:s åtgärder är det viktigt att dessa speglar ungdomarnas önskemål, kreativitet och talang, och motsvarar deras behov. Ungdomarna bidrar i sin tur till att utveckla EU:s ambitioner. Enligt EU:s ungdomsrapport¹⁴ är dagens generation är den mest välutbildade någonsin och särskilt kunnig när det gäller att använda informations- och kommunikationsteknik och sociala medier.¹⁵

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0269&qid=1648796537444>

¹⁵ EUR-Lex - C:2018:456:FULL - SV - EUR-Lex (europa.eu)

6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS
I PROCESSEN ATT TA FRAM EN
LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030
KAN KOPPLAS TILL DE
PLANERADE ÅTGÄRDERNA?

8

HUR ÅTERKOPPLAS
RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU:S UNGDOMSMÅL

Ungdomspolitisk skrivelse

I mars 2021 beslutade Sveriges regering om en ungdomspolitisk skrivelse som sedan lämnades över till Sveriges riksdag. I den ungdomspolitiska skrivelsen redovisar regeringen Sveriges utveckling mot det ungdomspolitiska målet. Skrivelsen innehåller även ett handlingsprogram med insatser som ska bidra till vidare utveckling¹⁵.

Det framgår i skrivelsen att det har skett en positiv utveckling i flera områden men att det också finns utmaningar att arbeta med. Till exempel är unga boende i områden med socioekonomiska utmaningar särskilt utsatta och har generellt sämre uppväxtvillkor och livschanser än unga boende i andra områden. Intresset för politik bland unga befinner sig på historiskt höga nivåer och unga bedömer att de har möjlighet att påverka politiska beslut. Parallellt har socioekonomiskt utsatta grupper mindre möjlighet till att påverka och upplever att de lyssnas på i mindre utsträckning i jämförelse med andra unga¹⁶.

För att främja utvecklingen mot målet prioriteras följande områden i skrivelsen:

- den psykiska hälsan bland unga ska öka,
- ungas sociala inkludering och etablering på arbetsmarknaden ska öka,
- alla unga ska ha en meningsfull fritid och
- alla unga ska vara delaktiga i samhällsbygget

” Majoriteten av unga är positiva till ett EU-medlemskap, även om de flesta inte anser att de har möjlighet att påverka beslut på EU-nivå¹⁷.

¹⁵Ungdomspolitisk skrivelse Skr. 2020/21:105

¹⁶Ungdomspolitisk skrivelse Skr. 2020/21:105, s.9

¹⁷Ungdomspolitisk skrivelse Skr. 2020/21:105, s.138

1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

EU:s ungdomsmål

EU:s 11 ungdomsmål utgör en vision för hur villkoren för unga i EU:s medlemsländer kan förbättras. EU:s ungdomsmål finns längst bak i denna handbok.



3

EU:S UNGDOMSSTRATEGI - VÄGLEDANDE PRINCIPER OCH VERKTYG



1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

EU:s medlemsstater kom överens om ett antal olika vägledande principer för implementeringen av ungdomsstrategin.

Jämställdhet och icke-diskriminering – Då unga kan riskera att utsättas för flera olika former av diskriminering, bland annat åldersdiskriminering är detta en viktig princip.

Inkludering – Unga är inte en homogen grupp och det är därför viktigt att främja verksamheter och insatser som inkluderar alla ungdomar, särskilt de som har begränsade möjligheter och/eller de vars röster kanske inte uppmärksammas.

Deltagande – Alla politikområden och verksamheter som berör ungdomar bör bekräfta ungdomars rätt att delta i utformningen, genomförandet och uppföljningen av politik som påverkar dem.

Den globala, europeiska, nationella, regionala och lokala dimensionen – När det kommer till genomförandet är kopplingarna till de olika nivåerna: globala, europeiska, nationella, regionala och lokala viktiga för att säkerställa att EU:s ungdomspolitik får varaktiga effekter.

En kombinerad strategi – Ungdomars liv formas av insatser som har sin grund i många olika politikområden och på olika genomförandenivåer. Det är därför viktigt att arbeta effektivt, målinriktat och samordnat mellan olika sektorer. EU:s ungdomsstrategi är en kombinerad strategi som efterfrågar ett sektorsövergripande samarbete på alla beslutsnivåer.



Som en del i MUCF:s arbete att stödja den öppna fritidsverksamheten har myndigheten tagit fram flera stödmaterial riktat till chefer och fritidsledare. Ett av dessa stödmaterial är *Öppna fritidsverksamheten om tillgänglighet och inkludering*. Där har vi samlat kunskap och verktyg som kan användas för ett aktivt tillgänglighetsarbete i den öppna fritidsverksamheten. [Öppna fritidsverksamheten - om tillgänglighet och inkludering | MUCF](#)

Instrument/verktyg

För att genomföra EU:s ungdomsstrategi finns olika instrument / verktyg och här ger vi exempel på några av dem som också kan användas på lokal nivå.

Evidensbaserat beslutfattande – Ungdomspolitiken bör återspegla ungdomars verkliga behov och situationer vilket kräver fortlöpande forskning, kunskapsutveckling och kontakter med unga och ungdomsorganisationer. Hjälpmiddel som finns är [Youth Wiki](#) och möjligheter till kompetensutveckling inom Erasmus+ eller andra nätverk.



I Sverige finns möjlighet att samla in lokal kunskap om unga genom ungdomsenkäten Lupp (lokal uppföljning av ungdomspolitiken) som MUCF erbjuder. Det är kommuner eller regioner som genomför den lokala uppföljningen och genom att unga fyller i enkäten kan kommuner, regioner och stadsdelar få svar på hur unga ser på inflytande och demokrati, situationen i skolan, möjligheter till arbete, sin egen hälsa och trygghet, sin fritid och framtid i sin kommun, region eller stadsdel. Ca 100 kommuner i Sverige gör Lupp regelbundet för att få nyckeltal till sin styrning. Ungdomsenkäten Lupp kan användas för att:

- skaffa kunskap om unga
- underlätta eller starta ett samarbete mellan förvaltningar och verksamheter
- skaffa underlag i beslutsprocesser som rör unga
- förbättra ungas levnadsvillkor lokalt

Inkluderande samhällsstyrning – lyfter vikten av att unga ska vara med i de olika faserna av genomförandet av EU:s ungdomsstrategi. Längre fram i handboken kan du läsa mer om verktyget [rättighetsbaserat ungdomsperspektiv](#).

EU:s fonder och program – kan användas för att nå målen för EU:s ungdomsstrategi. Inom ungdomsområdet finns till exempel programmen [Erasmus+](#) och [Europeiska solidaritetskåren](#).



MUCF fördelar bland annat EU-bidrag till svenska verksamheter som vill genomföra projekt för och med unga - utomlands eller på hemmaplan. Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren är EU:s främsta verktyg för att genomföra den gemensamma europeiska ungdomspolitiken. Programmen erbjuder flexibla möjligheter för små och stora verksamheter att genomföra projekt som främjar inkludering, demokratisk delaktighet, hållbarhet och digitalisering. Inkludering, demokratisk delaktighet, hållbarhet och digitalisering är prioriteringar inom Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren. Programmen ska även bidra till målen inom Agenda 2030.

1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN



Information - För att fler ska få kännedom och få möjlighet att delta i utformningen av samarbetet mellan EU-länderna på ungdomsområdet, utifrån EU:s ungdomsstrategi är det viktigt att informera på ett tillgängligt språk. Information om ungas rättigheter och möjligheter är också viktigt. På Europeiska ungdomsportalen samlas information om olika möjligheter inom EU.

Verksamhetsplanering för ungdomsfrågor - I syfte att skapa insyn i genomförandet av ungdomsstrategins prioriteringar kan medlemsstaterna på EU-nivå dela med sig av vilka av prioriteringarna som de främst avser att arbeta med i nationella handlingsplaner. I nästa avsnitt kan ni forma er egen lokala handlingsplan.

Rapportering och uppföljning - För att underlätta framsteg i den politiska samordningen bör de framsteg som görs regelbundet följas upp för att alla aktörer ska kunna dela med sig och ta del av framgångsrika metoder och koncept. Kommissionen kommer vart tredje år att rapportera om genomförandet av EU:s ungdomsstrategi och ministerrådet ska göra en halvtidsöversyn av EU:s ungdomsstrategi. På EU-nivå har en expertgrupp, ledd av Kommissionen identifierat viktiga indikatorer för att följa upp ungdomsstrategin och det finns en databas (Eurostat) tillgänglig med den senaste statistiken. Fyll i era indikatorer i avsnittet ”Att följa upp handlingsplanen” längre fram i handboken.



På sidan [Ung idag](#) finns aktuell statistik om unga i Sverige.

EU:s ungdomsdiallog är en konsultationsprocess som samlar in synpunkter från unga i hela EU. Dessa synpunkter blir sedan till rekommendationer för medlemsstaterna. EU:s ungdomsdiallog består av olika steg under en period på 18 månader där två ungdomsrepresentanter från varje land deltar på tre ungdomskonferenser. Inom ramen för EU:s ungdomsdiallog kan kommuner och organisationer arrangera lokala demokrativerkstäder för att inkludera fler unga och samla in underlag åt ungdomsrepresentanterna för att de ska kunna representera så brett som möjligt. Läs här för mer information. EU:s 11 ungdomsmål som bland annat återfinns i EU:s ungdomsstrategi är ett resultat av ungdomsdiallogen 2018.

Ungdomssamordnare - På EU-nivå finns en **ungdomssamordnare** med uppdrag att samordna ungdomsfrågor.

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN UTIFRÅN EU:S UNGDOMSSTRATEGIS TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN



1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

I EU:s ungdomsstrategi uppmanas medlemsstaterna och Europeiska kommissionen att genomföra olika åtgärder för att hantera de utmaningar som unga möter runt om i Europa idag. Åtgärderna utgår från ungdomsstrategins tre huvudområden: **engagera**, **sammanföra** och **stärka**. Under varje huvudområde kan ni läsa exempel på åtgärder på europeisk och nationell nivå som anges i strategin. Det finns även exempel på insatser från handlingsprogrammet i Sveriges ungdomspolitiska skrivelse.

Med stöd av strategin och olika verktyg kan ni nedan börja forma en egen handlingsplan för att **engagera**, **sammanföra och stärka unga** utifrån deras behov i er kommun, region eller organisation.

6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS
I PROCESSEN ATT TA FRAM EN
LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030
KAN KOPPLAS TILL DE
PLANERADE ÅTGÄRDERNA?

8

HUR ÅTERKOPPLAS
RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU:S UNGDOMSMÅL

LOKAL HANDLINGSPLAN FÖR

Engagera

Engagera handlar om att erbjuda möjligheter för unga att engagera sig både i vardagen och i det demokratiska livet. Detta är grundläggande för en fungerande demokrati och för samhället i stort. EU:s ungdomsstrategi syftar till ett meningsfullt medborgardeltagande samt ett meningsfullt ekonomiskt, socialt, kulturellt och politiskt deltagande bland unga. Detta innebär att unga måste få inflytande under utformningen, genomförandet och utvärderingen av politik som berör dem.

Exempel på åtgärder på nationell och europeisk nivå

I strategin uppmanas medlemsländerna till olika åtgärder för att uppfylla syftet med EU:s ungdomsstrategi. Här är tre exempel på dessa åtgärder

- Aktivt engagera unga, ungdomsorganisationer och andra anordnare av ungdomsarbete i utformningen, genomförandet och utvärderingen av politik som påverkar unga liv på lokal, regional, nationell och europeisk nivå.
- Stödja inrättandet och utvecklingen av ungdomsrepresentation på lokal, regional och nationell nivå, med erkännande av ungas rätt att delta och organisera sig, samt erkännandet av representativa strukturer för unga och av deras delaktighet i lokala, regionala, nationella och europeiska myndigheters arbete.
- Stödja och föra ut EU:s ungdomsdialog i syfte att inkludera olika åsikter från unga människor i beslutsprocessen på alla nivåer och främja utvecklingen av medborgerliga kompetenser, genom medborgarutbildning och strategier för lärande.

Prioriteringar i Sveriges ungdomspolitik

- Alla unga ska vara delaktiga i samhällsbygget
- Ungas sociala inkludering och etablering på arbetsmarknaden ska öka
- Alla unga ska ha en meningsfull fritid
- Den psykiska hälsan bland unga ska öka

Insatser för att främja ungdomars inflytande över samhällsutvecklingen

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har fått i uppdrag att ta fram och sprida modeller för hur kommuner kan främja deltagande och stärka delaktigheten i demokratin.

1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4


FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

De främsta utmaningarna under huvudområdet engagera:


Här kan ni fylla i de utmaningar som ni bedömer som prioriterade inom er kommun eller organisation och som ni har sett genom till exempel undersökningar som Lupp eller andra studier. Exempler i rutan går att skriva över.



27

Så här ska utmaningarna hanteras:

Lupp kan även här fungera som ett verktyg för att ge inspel på vad unga i kommunen tänker och tycker. Exempler i rutan går att skriva över.



6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS
I PROCESSEN ATT TA FRAM EN
LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030
KAN KOPPLAS TILL DE
PLANERADE ÅTGÄRDERNA?

8

HUR ÅTERKOPPLAS
RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU:S UNGDOMSMÅL

Sammanföra

Sammanföra innebär att främja kontakter, relationer och utbyte av erfarenheter mellan unga genom bland annat EU:s ungdomsprogram som Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren. EU:s ungdomsstrategi syftar till att tillgängliggöra möjligheterna till att delta i europeiska utbyten och samarbeten för alla unga. Genom att delta kan unga utveckla och stärka sin personliga, sociala och medborgerliga kompetens, sitt kritiskt tänkande och sin kreativitet, öka sin anställningsbarhet och bli aktiva europeiska medborgare. Ungdomsutbyten och projekt inom Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren är källor till interkulturellt lärande och egenmakt, särskilt för unga med begränsade möjligheter. EU:s ungdomsprogram skapar också möjlighet för ungdomsledare och organisationer att öka sin kompetens om unga och stärka samarbetet inom ungdomsområdet.



MUCF:s studie från 2020 visar att 65 procent av de som har deltagit i ett projekt inom Erasmus+ eller Europeiska solidaritetskåren upplever att de har en bättre bild av deras fortsatta utbildning, att 92 procent av projektledarna förstår icke-formell utbildning och lärande bättre och att 76 procent av projektdeltagarna har ökat sin förmåga att tänka logiskt och dra slutsatser¹⁸

Exempel på åtgärder på nationell och europeisk nivå

I strategin uppmuntras medlemsländerna till olika åtgärder för att uppfylla syftet med EU:s ungdomsstrategi. Här är tre exempel på dessa åtgärder:

- Möjliggöra tillgång för alla unga och ungdomsarbetare till rörlighet över gränserna, bland annat volontärarbete inom civilsamhället, genom att undanröja hinder och genomföra stödåtgärder där unga med begränsade möjligheter uppmärksammas särskilt.
- Aktivt engagera unga och ungdomsorganisationer i utformningen, genomförandet och utvärderingen av EU:s relevanta program.
- Utbyta erfarenheter och främja arbetet med effektiva system för validering och erkännande av färdigheter och kompetens som förvärvats genom icke-formellt lärande

¹⁸Svensk studie om Erasmus+ Ung och Aktiv 2015-2020 | MUCF

Prioriteringar i Sveriges ungdomspolitik

- Alla unga ska vara delaktiga i samhällsbygget
- Ungas sociala inkludering och etablering på arbetsmarknaden ska öka
- Alla unga ska ha en meningsfull fritid
- Den psykiska hälsan bland unga ska öka

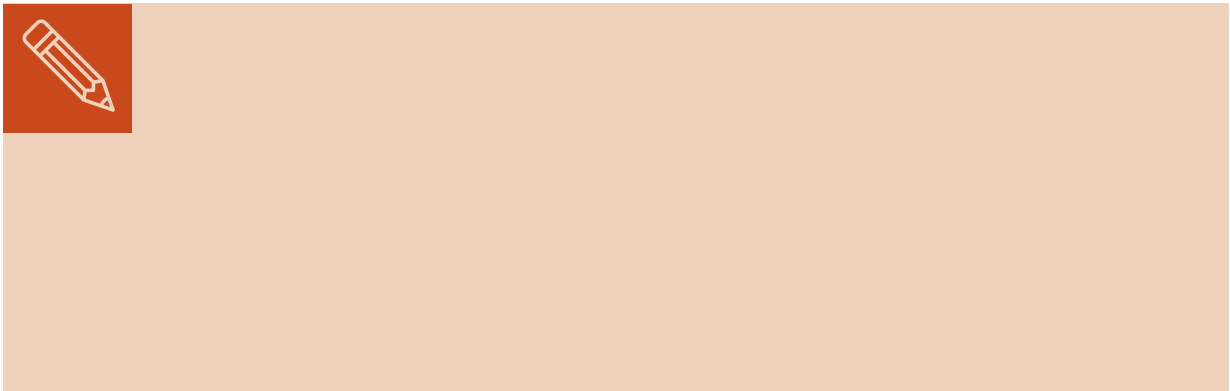
Insatser för att minska antalet unga som varken arbetar eller studerar

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor har fått i uppdrag att stödja lokal organisations- och verksamhetsutveckling så att förutsättningar skapas för att ge unga som varken arbetar eller studerar ett tidigt och samordnat stöd.



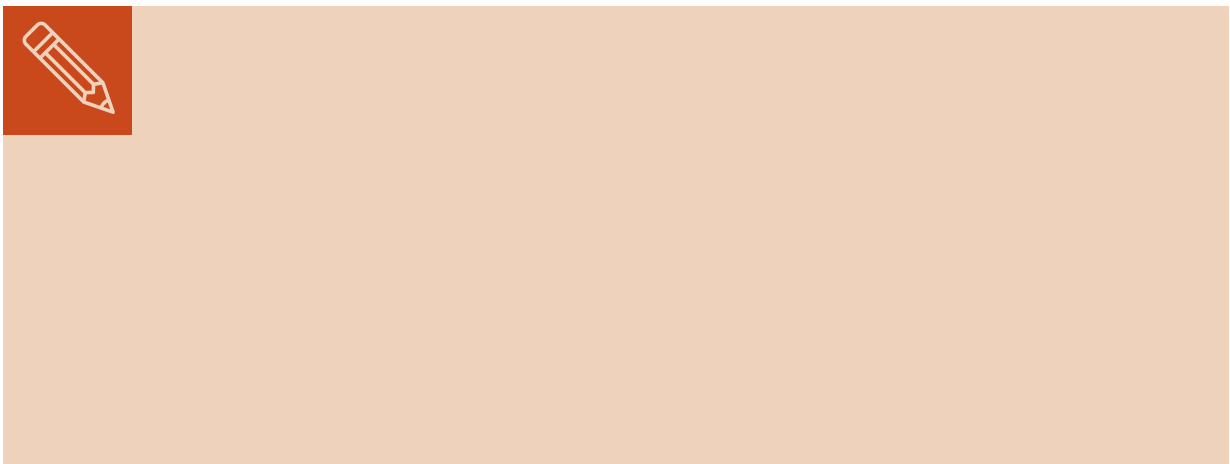
De främsta utmaningarna under huvudområdet sammanföra:

Här kan ni fylla i de utmaningar som ni bedömer som prioriterade inom er kommun eller organisation och som ni har sett genom till exempel undersökningar som Lupp eller andra studier. Exemplet i rutan går att skriva över.



Så här ska utmaningarna hanteras:

Lupp kan även här fungera som ett verktyg för att ge inspel på vad unga i kommunen tänker och tycker. Exemplet i rutan går att skriva över.



1

VARFÖR BEHÖVS EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK OCH EUROPEISK UNGDOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSSTRATEGI - VÄGLEDANDE PRINCIPER OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN UTIFRÅN EU:S UNGDOMSSTRATEGIS TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP HANDLINGSPLANEN

Stärka

Stärka handlar om att stärka unga genom att erkänna det icke-formella och informella lärandet inom den öppna fritidsverksamheten (en av arenorna inom youth work). Den öppna fritidsverksamheten, i alla olika former, fungerar som en katalysator för egenmakt och utgör en trygg miljö där de kan skaffa sig självförtroende och tar till sig kunskap på ett informellt sätt. Den öppna fritidsverksamheten ger unga viktig såväl personlig som yrkesmässig kompetens, viktiga entreprenörsfärdigheter och färdigheter inom samarbete, ledarskap, interkulturell kompetens, projektledning, problemlösning och kritiskt tänkande. I vissa fall är den öppna fritidsverksamheten en brygga till utbildning eller arbete, vilket förebygger utanförskap. EU:s ungdomsstrategi syftar därför till att i större utsträckning erkänna det icke-formella och informella lärande inom den öppna fritidsverksamheten så att dessa erfarenheter ska kunna tillvaratas och för att gynna personer med få formella kvalifikationer och vara ett sätt att öka deras anställningsbarhet.



Med **icke-formellt lärande** avses lärande som sker utanför formella kursplaner. Fokus i icke-formellt lärande ligger på delaktighet och på de enskilda deltagarna. Det icke-formella lärandet leds ofta av en instruktör eller handledare som sätter upp mål för lärandet. Lärandet sker på frivillig basis och är därmed nära kopplat till ungas behov, ambitioner och intressen.¹⁹ **Informellt lärande** innebär lärande aktiviteter som inte är planerade i förväg och där det inte finns någon instruktör eller handledare närvarande.

¹⁹[Erasmus+ Programhandledning](#)

Europeiska principer och riktlinjer för lokal öppen fritids- och ungdomsverksamhet

Centrala måldokument har tagits fram inom EU och Europarådet för att spegla den samlade europeiska kunskapen av vad som krävs för att säkerställa kvalitet i öppen fritids- och ungdomsverksamhet. Mycket har hittills uppnåtts i utvecklingen av ungdomsarbete, men nya behov och utmaningar identifieras fortfarande. För att bättre kunna främja och erkänna ungdomsarbete har en strategisk ram, en europeisk agenda för ungdomsarbete, arbetats fram. Detta för att stärka och vidareutveckla ungdomsarbetet och dess politik i Europa.

Inom ramen för det europeiska samarbetet Europe Goes Local har cirka 27 länder arbetat fram en Charter on Local Youth Work. I Sverige har dokumentet fått namnet Europeiska principer och riktlinjer för lokal öppen fritids- och ungdomsverksamhet. Det är ett dokument som ska fungera som en måttstock för att synliggöra utveckling av verksamheter på lokal nivå. Dokumentet fungerar som ett stöd för att få igång en lokal utvecklingsprocess och för att kvalitetssäkra den lokala verksamheten. Inom ramen för arbetet har även ett stödmaterial arbetats fram.

Exempel på åtgärder på nationell och europeisk nivå

I strategin uppmanas medlemsländerna till olika åtgärder för att uppfylla syftet med EU:s ungdomsstrategi. Här är tre exempel på dessa åtgärder:

- Stödja utvecklingen av ungdomsarbete på lokal, regional, nationell och europeisk nivå, däribland den politiska utvecklingen på området, utbildning för ungdomsarbetare, införande av regelverk och tillräcklig resurstilldelning.
- Stödja ungdomsarbete på alla nivåer, även på gräsrotsnivå, och erkänna ungdomsorganisationer som förmedlare av kompetensutveckling och social inkludering genom ungdomsarbete och icke-formell utbildning
- Skapa och vidareutveckla lättillgängliga kontaktpunkter för unga som erbjuder ett brett utbud av tjänster och/eller tillhandahåller information, inklusive ekonomisk rådgivning, vägledning och stöd för karriärutveckling, hälsa och förhållanden samt utbildnings- och sysselsättningsmöjligheter och kulturella möjligheter

Prioriteringar inom Sveriges ungdomspolitik

- Alla unga ska vara delaktiga i samhällsbygget
- Ungas sociala inkludering och etablering på arbetsmarknaden ska öka
- Alla unga ska ha en meningsfull fritid
- Den psykiska hälsan bland unga ska öka

Insatser för att främja ungas fritid, idrott och kulturdeltagande

Regeringen har gett Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag att ta fram en webbutbildning för fritidsledare i öppen fritidsverksamhet.

1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

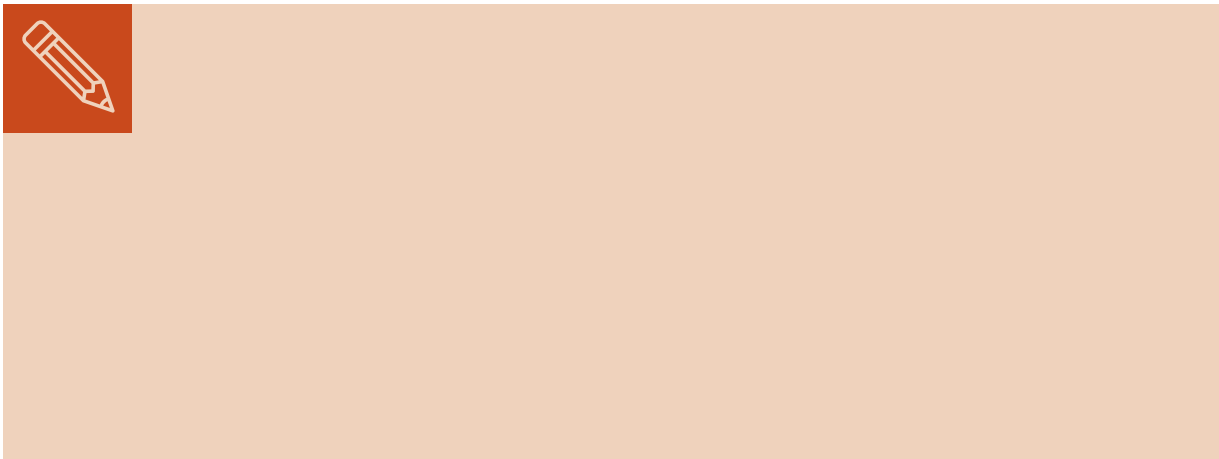
FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

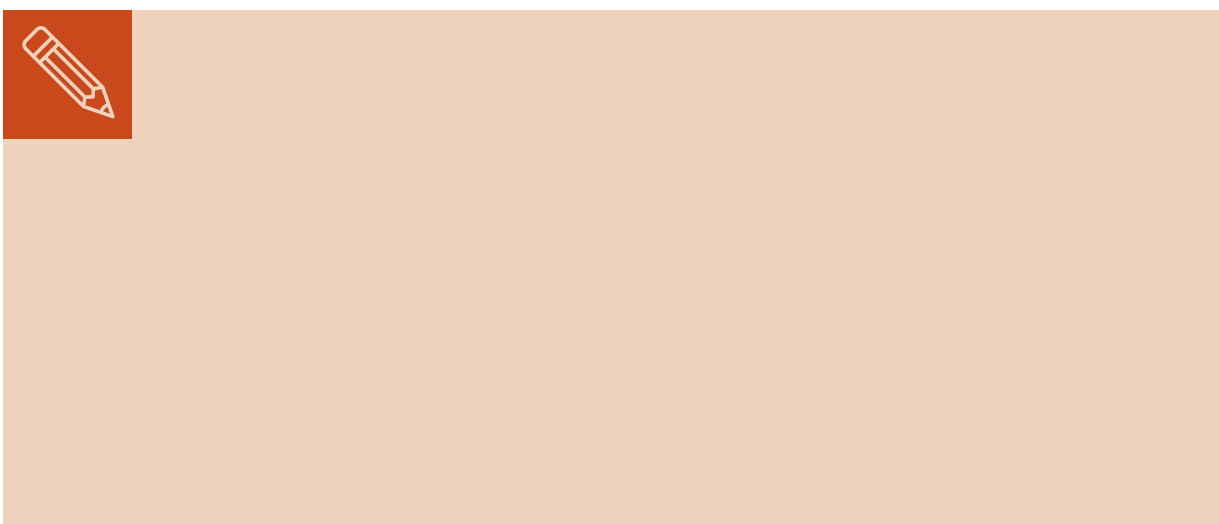
De främsta utmaningarna under huvudområdet stärka:

Här kan ni fylla i de utmaningar som ni bedömer som prioriterade inom er kommun eller organisation och som ni har sett genom till exempel undersökningar som Lupp eller andra studier. Exempelen i rutan går att skriva över.



Så här ska utmaningarna hanteras:

Lupp kan även här fungera som ett verktyg för att ge inspel på vad unga i kommunen tänker och tycker. Exempelen i rutan går att skriva över.



5

ATT FÖLJA UPP HANDLINGSPLANEN



1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

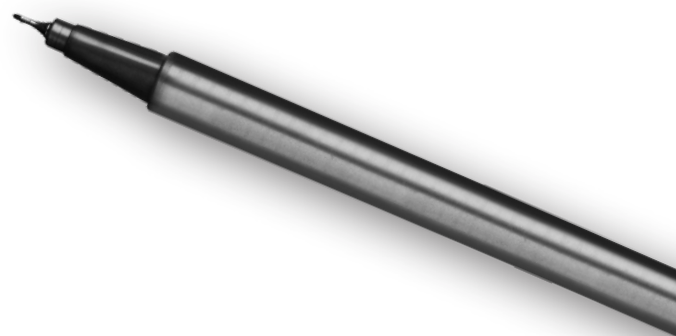
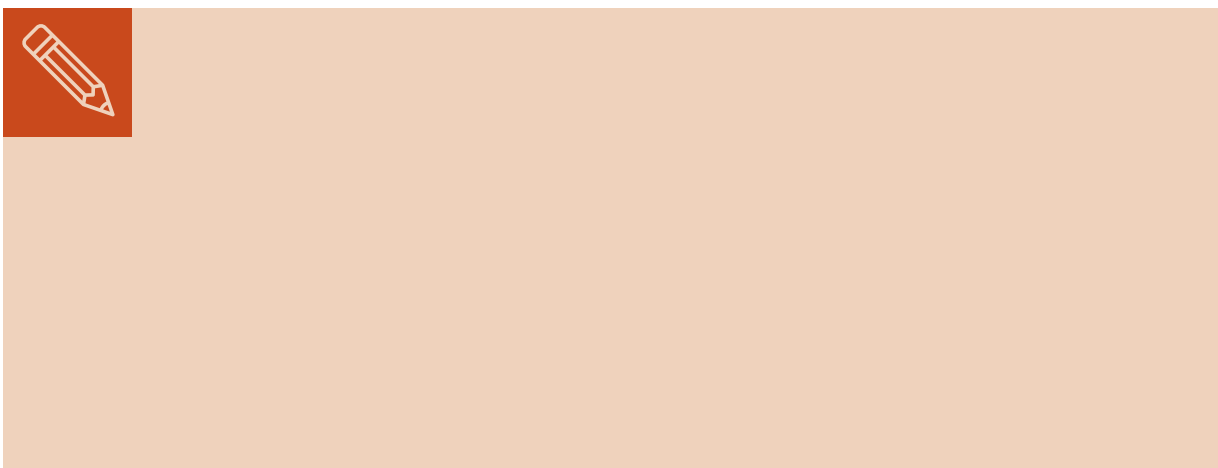
FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

Rapportering och uppföljning är viktiga instrument i genomförandet av EU:s ungdomsstrategi.

Fyll i de indikatorer som ni har valt för att följa upp handlingsplanen. Det finns till exempel indikatorer att hämta från ungidag, databasen (Eurostat) och Lupp. Exempler nedan går att skriva över.



6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS I PROCESSEN ATT TA FRAM EN LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030 KAN KOPPLAS TILL DE PLANERADE ÅTGÄRDerna?

8

HUR ÅTERKOPPLAS RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU:S UNGDOMSMÅL

6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS I PROCESSEN ATT TA FRAM EN LOKAL HANDLINGSPLAN?



1

VARFÖR BEHÖVS EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK OCH EUROPEISK UNGDOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSTRATEGI - VÄGLEDANDE PRINCIPER OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN UTIFRÅN EU:S UNGDOMSTRATEGIS TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP HANDLINGSPLANEN

Ungas deltagande är en viktig princip i genomförandet av EU:s ungdomsstrategi. Som stöd till kommuner för att arbeta med ungas deltagande har MUCF tagit fram verktyget Rättighetsbaserat ungdomsperspektiv. Verktyget består av sex komponenter som en kommun behöver arbeta med för att lyckas med ungdomsperspektiv i sin verksamhet och i större utsträckning leva upp till ungas demokratiska och mänskliga rättigheter. Ta stöd i verktyget för att säkra upp ungdomsperspektivet i framtagandet av er lokala handlingsplan!

6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS
I PROCESSEN ATT TA FRAM EN
LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030
KAN KOPPLAS TILL DE
PLANERADE ÅTGÄRDERNA?

8

HUR ÅTERKOPPLAS
RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU:S UNGDOMSMÅL

Nedan följer en kort beskrivning av komponenterna och exempel på hur de kan efterföljas med hänsyn till just ungas deltagande i EU-frågor. Exempelen nedan går att skriva över.



RÄTTIGHETSBASERAT
UNGDOMSPERSPEKTIV

Aktiv styrning

Kommunen behöver rutiner för att driva, stötta och följa upp alla delar i ett rättighetsbaserat ungdomsperspektiv. För att säkerställa kvaliteten och att arbetet når hela organisationen är det bra att använda ordinarie styr- och uppföljningssystem. Det är tyvärr vanligt att ungas perspektiv inte tas på allvar eller helt enkelt glöms bort. För att nå resultat krävs att kommunen prioriterar arbetet genom att tillsätta ekonomiska och personella resurser.



Kunskap om unga

Beslut om unga ska bygga på kunskap om unga och på ungas rättigheter. Det är viktigt att ha rutiner för att säkerställa att forskning och statistik om unga uppdateras, används och sprids i er kommun. Kommunen behöver också ha rutiner för att samla kunskap om de unga som finns i eller berörs av just er verksamhet - till exempel genom att göra enkäter och fokusgrupper med unga.



Ungdomskompetens

Grundläggande kunskap om ungas levnadsvillkor, barnkonventionen och den nationella ungdomspolitiken ska finnas i hela kommunen. Utöver det behövs också djupare, mer specifik kompetens i vissa situationer och roller. Det kan handla om att kunna genomföra dialoger med unga, att möta unga i utsatta situationer eller att göra barn – och ungdomskonsekvensanalyser.



1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN



Myndighetsdriven delaktighet

I frågor som påverkar unga ska kommunen ta initiativ till att göra unga delaktiga.

Det finns många olika metoder för delaktighet. Oavsett metod krävs att det finns ett tydligt syfte, en plan för återkoppling av resultatet och att processen är meningsfull för de unga som deltar.

Kommunens kompetens och genuina vilja att verkligen ta reda på vad målgruppen tycker är avgörande för att lyckas.



Ungdomsdriven delaktighet

Unga har generellt svårare än andra att göra sin röst hörd i samhället. Kommunen behöver därför skapa strukturer och förutsättningar för att enskilda unga såväl som ungdomsorganisationer ska kunna komma med förslag, ställa frågor, få hjälp eller lämna in klagomål.

Information om vilka möjligheter som finns behöver vara tillgänglig för alla unga och rutiner för återkopplingen tydliga.



Syn på unga

En positiv attityd till unga är en förutsättning för att stärka ungas plats i samhället och för att genomföra ett rättighetsbaserat ungdomsperspektiv.

Varje ung person har egna mänskliga rättigheter som samhället ska uppfylla. Unga ska inte ses som ett problem som ska lösas – utan varje ung person är en individ med egna åsikter, möjligheter och förutsättningar.



20EU:s ungdomsstrategi 2019–2027 (2018/C 456/01), s. 1

6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS
I PROCESSEN ATT TA FRAM EN
LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030
KAN KOPPLAS TILL DE
PLANERADE ÅTGÄRDERNA?

8

HUR ÅTERKOPPLAS
RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU:S UNGDOMSMÅL

Snabbtest i Rättighetsbaserat ungdomsperspektiv

Kryssa i ja eller nej till frågorna:

1. Kommunen ser unga som en resurs som har rätt att få sina åsikter och behov beaktade.

Ja Nej

2. Kommunen styr och följer upp sitt arbete med ungdomsperspektivet genom styrdokument och revision.

Ja Nej

3. Kommunen följer upp och kartlägger regelbundet ungas upplevelser och levnadsvillkor.

Ja Nej

4. Det finns strukturer för hur unga kan vända sig till kommunen för att driva egna frågor eller ställa frågor.

Ja Nej

5 Det finns rutiner och metoder för få ungas perspektiv på kommunen verksamheten.

Ja Nej

6 Vid dialog med unga finns kompetens i kommunen för att säkerställa att kommunikation, dialogformat och återkoppling anpassas så att berörda unga vill, kan och känner sig trygga att bidra med sina åsikter.

Ja Nej

7 Det finns grundläggande kunskap hos alla inom kommunen om ungas levnadsvillkor och ungas rätt till delaktighet.

Ja Nej

8 Kommunen ger stöd till ungas organisering.

Ja Nej



7

VILKA MÅL I AGENDA 2030 KAN KOPPLAS TILL DE PLANERADE ÅTGÄRDERNA?



1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

Agenda 2030 består av 17 globala mål för hållbar utveckling som FN har tagit fram för att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och skydda planeten och dess naturresurser. Den lokala nivån spelar såklart en viktig roll i genomförandet av agenda 2030 och ett sätt att lyckas med detta är att integrera Agenda 2030 i strategier som denna handlingsplan och synliggöra vilka mål eller dimensioner som aktivt arbetas med genom dessa insatser.

Målen kan också kopplas till de planerade åtgärderna i er handlingsplan.



6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS I PROCESSEN ATT TA FRAM EN LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030 KAN KOPPLAS TILL DE PLANERADE ÅTGÄRDERNA?

8

HUR ÅTERKOPPLAS RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU:S UNGDOMSMÅL

8

HUR ÅTERKOPPLAS RESULTATEN?



1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSSTRATEGI
- VÄGLEDDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

Återkoppling är viktigt för att skapa en transparens, tillit och förståelse för deltagandeprocessen. Det är också en viktig del i myndighetsdriven delaktighet. Undersök hur unga själva vill få återkopplingen om ni inte redan har en fungerande struktur.

6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS
I PROCESSEN ATT TA FRAM EN
LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030
KAN KOPPLAS TILL DE
PLANERADE ÅTGÄRDERNA?

8

HUR ÅTERKOPPLAS
RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

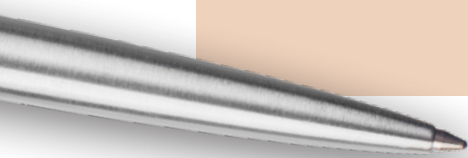
10

EU:S UNGDOMSMÅL

Här kan ni ange mer detaljerat hur och när ni planerar att återkoppla resultaten av ert arbete:



A large, empty orange rectangular area intended for writing or drawing.



1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN



6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS I PROCESSEN ATT TA FRAM EN LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030 KAN KOPPLAS TILL DE PLANERADE ÅTSÄRDERNA?

8

HUR ÅTERKOPPLAS RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU-S UNGDOMSMÅL

9

ÖVERSIKTSPLAN



1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

Detta avsnitt syftar till att skapa en översikt över processen med att ta fram en lokal handlingsplan, att skapa en tydlig ansvarsfördelning och göra uppföljningen av handlingsplanen lättare.

6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS
I PROCESSEN ATT TA FRAM EN
LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030
KAN KOPPLAS TILL DE
PLANERADE ÅTGÄRDERNA?

8

HUR ÅTERKOPPLAS
RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU:S UNGDOMSMÅL

I stegen nedan har ni möjlighet att skapa en översikt över de olika steg som krävs för att ta fram en lokal handlingsplan. Börja där det passar er verksamhet och fyll i varje steg för att skapa en överblick över processen. Stegen baseras på MUCF:s samverkansmodell.

Steg

1. Förutsättningar

Börja utred vilka förutsättningar som finns resurser? Kunskap? Om kommunen gör ungdomsenkäten Lupp eller andra lokala ungdomsenkäter – vad säger undersökningens resultat om hur unga har det i er kommun?

2. Identifiera och involvera

Nästa steg är att identifiera utmaningar, problem och behov
Hur ser målgruppen ut? Hur ska målgruppen involveras?
Hur ska en kontinuerlig kontakt med målgruppen säkras för ett bra resultat?

3. Planera och justera

Fortsätt med att skapa en gemensam bild av arbetet
Vem ska göra vad? Vilka metoder och åtgärder ska användas?
När ska de olika stegen göras? Hur ska resultatet mätas? Vilka indikatorer ska vi använda?
Vilka instrument och verktyg vill ni använda?
Fyll i tidsschemat på nästa sida.

4. Åtgärder - Implementera och polera

Börja genomföra handlingsplanen. Det går att formulera om, utveckla och ändra om ni under tidens gång märker att något inte fungerar. Det är viktigt att kontinuerligt utvärdera. Följer ni de vägledande principerna?

5. Följ upp genomförda åtgärder med hjälp av utvalda indikatorer

Mät resultaten av de genomföra åtgärderna
Utvärdera och anpassa plan och metoder efter behov.

6. Återkoppling

Berätta vilka resultat ni har sett och vad nästa steg är.

1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN



6

7

8

9

10

HUR SKA UNGA INVOLVERAS I PROCESSEN ATT TA FRAM EN LOKAL HANDLINGSPLAN?

VILKA MÅL I AGENDA 2030 KAN KOPPLAS TILL DE PLANERADE ÅTGÄRDERNA?

HUR ÅTERKOPPLAS RESULTATEN?

ÖVERSIKTSPLAN

EU:S UNGDOMSMÅL

Återkoppling

Berätta vilka resultat ni har sett och vad nästa steg är. Exempel på insatser nedan går att ändra och skriva över

INSATS	STARTDATUM	SLUTDATUM	STATUS
Steg 1: Förutsättningar			
Steg 2: Identifiera och involvera			
Steg 3: Planera justera			



INSATS	STARTDATUM	SLUTDATUM	STATUS
<i>Steg 4: Åtgärder</i>			
<i>Fas 5: Uppföljning</i>			
<i>Steg 6: Återkoppling</i>			

6

HUR SKA UNGA INVOLVERAS
I PROCESSEN ATT TA FRAM EN
LOKAL HANDLINGSPLAN?

7

VILKA MÅL I AGENDA 2030
KAN KOPPLAS TILL DE
PLANERADE ÅTGÄRDerna?

8

HUR ÅTERKOPPLAS
RESULTATEN?

9

ÖVERSIKTSPLAN

10

EU:S UNGDOMSMÅL

10

EU:S UNGDOMSMÅL



1

VARFÖR BEHÖVS
EN HANDBOK?

2

HUR HÄNGER SVENSK
OCH EUROPEISK UNG-
DOMSPOLITIK IHOP?

3

EU:S UNGDOMSTRATEGI
- VÄGLEDANDE PRINCIPER
OCH VERKTYG

4

FORMA ER LOKALA HANDLINGSPLAN
UTIFRÅN EU:S UNGDOMSTRATEGIS
TRE OLIKA HUVUDOMRÅDEN

5

ATT FÖLJA UPP
HANDLINGSPLANEN

Inkluderat i EU:s ungdomsstrategi är EU:s 11 ungdomsmål. EU-ländernas samarbete inom ungdomsområdet arbetar för att målen ska uppnås. Ungdomsmålen är satta av unga själva genom processen EU:s ungdomsdialog under 2017–2018.

Målen kan också kopplas till de planerade åtgärderna i er handlingsplan.





1. Att föra samman unga och EU

Främja ungas upplevelse av att tillhöra det europeiska projektet och bygga en bro mellan EU och unga för att vinna tillit och öka deltagandet.

Ett ökat antal unga människor saknar tillit till EU och stöter på svårigheter med att förstå dess principer och värderingar, samt hur det fungerar. Demokratiska brister i EU-processer har också identifierats som en av anledningarna till en ökande euroskepticism bland unga.



2. Jämställdhet mellan alla kön

Säkerställa jämställdhet mellan alla kön och se till att det finns genusmedvetna tillvägagångssätt inom samtliga områden i en ung människas liv.

Könsdiskriminering påverkar fortfarande många unga människor, och särskilt unga kvinnor. Vi måste se till att alla unga människor av alla kön, inklusive unga icke-binära och HBTQ+-personer, får samma möjligheter och tillgångar till rättigheter.



3. Inkluderande samhällen

Möjliggöra och säkerställa att alla unga inkluderas i samhället.

En tredjedel av Europas unga riskerar fattigdom och socialt utanförskap. Många har inte tillgång till sina sociala rättigheter. Många utsätts fortfarande för diskriminering, fördomar och hatbrott. Nya migrationsfenomen har medfört ett flertal utmaningar vad gäller samhälle och inkludering. Därför är det mycket viktigt att jobba för att uppfylla rättigheterna för Europas alla unga, inklusive de mest marginaliserade och utestängda.



4. Information och konstruktiv dialog

Säkerställa att unga har bättre tillgång till tillförlitlig information, stödja deras förmåga att kritiskt utvärdera information och engagera dem att vara delaktiga i en konstruktiv dialog.

Unga upplever svårigheter med att kontrollera huruvida information är korrekt och tillförlitlig.

De behöver bli bättre rustade för att navigera i medielandskapet och delta i konstruktiva dialoger.



5. Psykisk hälsa och välmående

Uppnå bättre psykiskt välmående och få bort stigmatiseringen av psykisk ohälsa, för att främja social inkludering av alla unga.

Ett stort och ökande antal unga i hela Europa uttrycker sin oro för utbredningen av psykiska hälsoproblem såsom hög stress, ångest, depression och andra psykiska sjukdomar bland sina jämnåriga. Unga talar om det enorma samhällstryck de möter idag, och uttrycker ett behov av bättre åtgärder för ungdomars psykiska hälsa.



6. Föra fram ungdomar på landsbygden

Skapa villkor som gör det möjligt för ungdomar på landsbygden att uppfylla sin potential.

Trots EU:s engagemang i utvecklingen av landsbygden, och det faktum att nästan en tredjedel av EU:s befolkning 2015 levde på landsbygden, råder det skillnader mellan att bo i städer och på landsbygden. Därför är det viktigt att se till att det råder jämställdhet för unga i städer och på landsbygden.



7. Kvalitetsjobb för alla

Garanterar en tillgänglig arbetsmarknad med jobbtillfällen som leder till kvalitetsjobb för alla unga.

Unga lider av hög arbetslöshet, osäkra och exploaterande arbetsvillkor samt diskriminering på arbetsmarknaden och arbetsplatser. Unga hindras från att bli helt integrerade på arbetsmarknaden på grund av att de saknar information om och passande färdigheter för framtida anställningar. Därför behöver vi genomföra åtgärder för att säkerställa kvalitetsjobb för alla.



8. Kvalitetsinläring

Integrera och förbättra olika former av inläring så att unga rustas för utmaningarna i en modern tid med ständiga förändringar.

Utbildning förblir nyckeln till aktivt medborgarskap, ett inkluderande samhälle och anställningsbarhet. Därför behöver vi bredda vår vision om utbildning och fokusera mer på överförbara färdigheter, elevcentrerad undervisning och icke-formell utbildning för att få till en verklig jämställdhet och lika tillgång till kvalitetsinläring.



9. Utrymme och deltagande för alla

Stärka ungas demokratiska deltagande och autonomi samt ta fram specifika utrymmen för unga i alla delar av samhället.

Unga är underrepresenterade i beslutsprocesser som påverkar dem, trots att deras engagemang är av största vikt för demokratin. De behöver tillgång till fysiska utrymmen i sitt lokalområde för att stödja sin personliga, kulturella och politiska utveckling.



10. Ett hållbart och grönt Europa

Uppnå ett samhälle där alla unga är utbildade i och aktiva för miljön och har förmåga att göra skillnad i sina liv.

Nuförtiden konsumerar vi på ett sätt som vår miljö inte kan hantera. Samhället måste agera mot klimatförändringar och de växande hoten mot vår miljö. Men vårt samhälle måste erkänna problemet för att kunna lösa det. Det är därför alla, inklusive unga, måste börja ta ansvar för sina handlingar och påverka livet för framtida generationer. Att bli hållbar är inget val, det är ett måste.



11. Ungdomsorganisationer och europeiska program

Se till att alla unga har lika tillgång till ungdomsorganisationer och europeiska ungdomsprogram för att bygga ett samhälle baserat på europeiska värderingar och identitet.

Ungdomsorganisationer och europeiska ungdomsprogram involverar miljoner unga för att stödja dem till aktivt medborgarskap och utveckla deras livskunskaper. Ungdomsorganisationer och europeiska ungdomsprogram förblir dock underfinansierade och saknar erkännande och tillgänglighet.

HOS OSS VÄXER KUNSKAP FRAM

På Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor är ungas villkor och civilsamhällets förutsättningar i fokus. Här växer kunskap fram som beslutsfattare använder när de prioriterar insatser för unga och för civilsamhället. Vi sprider kunskapen i mötet med människor, på såväl nationell som europeisk nivå. Vi fördelar också statsbidrag som ger små och stora organisationer möjlighet att genomföra sin verksamhet. Det ger också unga möjlighet att arbeta som volontär, studera eller praktisera i ett annat europeiskt land.